

مطبعه و محل اداره :

جفال اوغلانده امنيت
صندوغی جوارنده
شنکول يقوشنده
۲۲ نومبر

مشرق و غرب

۱۳۲۶

امطار :

مسلكمزه موافق آثار
جدیده مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدله بن آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاسیاندره و بالخاصه احوال و شئون اسلامیه در بحث ایراد و هفتده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسساری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

آلتیجی جلد

۳۰ رجب الفرد ۱۳۲۹ پنجشنبه ۱۴ تموز ۱۳۲۷

عدد : ۱۵۱

مسلمانان و قارشی

مسلمانانك ذمیلره قارشى وجیهه لری

انسانك بدایت ظهورندن بو آنه قدر اولان تاریخی تتبع ایدنلرك نظرندره تحقق ایدرکه : بشرك دینه قارشى بسلامدیكى محبت قلبندهكى دیگر محبتلرك هپسینه غلبه چالاجق بر شدنده در . انسان جانی ، عائله - سنی ، جگر پاره سنی ، ماملکنى دینه نصرت اوغورنده ایستیه ، ایستیه فدا ایتمه هر زمان حاضر در .

انجق بو دین محبتی بر چوق ملتر کنديسندن مقصود اولان معنایه حصر ایتدکاری ایچون دهشتلی افراطه دوشهرك دینه نصرت ، دینسزلره محاسنت نامیله جنایتلرك اك شیعی ، ظلملرك اك رذیلتی ارتکاب ایتشاردر . بوفجیهلرك هپسیده ارباب ادیانك بشریت اوزرنده حاکم اولان قوانین فطرتیه ، هیثات اجتماعیهك منقاد اولدینی احکام طبیعتیه قارشى جهل صرف ایچنده بولملرندن ایلری کلسدرکه بو کبی ماتلر تاریخده پك قانلی صحیفه لر بر ایتشاردر .

مسلمانلغه کلنجه ، او ، مدنیت حقیقیهك دینی ، سعادت بشریه - نك رکن متینی اولدینی ایچون کنديسینه اتباع ایدنلره بو خصوصده اویله بر دائره چیز مشدر که بوتون دنیاك فیلسوفلری بریره کلسه لر منسوب اولدقلری ملتر افکاری اوزرنده اویله بر تأثیر ، اویله بر نفوذ حصوله کتیرمه موفق اوله مازلر .

عجبا مسلمانلق نصل اولدی ده مسلمانلرك قلبندن محبت دینه لرینه هیچ خلل کتیرمک شرطیه خصوصت دینه تخم لرینی کلیاً سوکوب آنه بیلدی ؟ زیرا بیلورزکه دینی سومك ، غیرتی کوتمك خصوصه نده اك ایلری کیدن ملتر بشقه دینه بولنانلره قارشى اك زیاده عداوت بسلینلر در .

اوت ، مسلمانلق بومظهریتی شمیدی به قدر عالم مدنیتك ، جهان علم و معرفتک بیلمدیکی بر اصول سایه سنده احراق ایلمش - در یعنی بو اصولی علوم اجتماعیه رؤسای انجق روحك اسرارینه ، مدنیتك روح اوزرنده کی آثارینه وقوف حاصل ایتدکن صوکره اکلایه بیلمشدر . ایشته ادیان سائر رؤسای کندی آدم لرینه قارشى : « جناب حق بوتون عائله بشریهك دین ، اخلاق ، عادات اعتباریه متحد بر امتدن عبارت اولسنی امر ایتشدر ؛ بناء علیه شو مقصدك حص - ولنه اولانجه قوتکزله چالیشکز . نوع بشرك اره سنده کی اختلاف اراده ازلیه سینه مخالف اولدینی ایچون جناب حقك غضبی موجب اولور . » دیدکاری بر صرهد ، خالق حکیم رس - ول محترمه لب حکمتی شو محکم دستورلره تبلیغ یوریوردی : « ولوشاء ربك لجمل الناس امة واحدة ولايزالون مختلفین الامن رحم ربك ولذلك خلقهم - ولوشاء ربك لا امن من فی الارض کلهم جیماً أفانت تکره لناس حتی یكونوا مؤمنین - انک لاتهدی من احییت ولکن الله یهدی من یشاء . »

کذلک ادیان سائر رؤسای انسانلری جبراً کندی دینلرینه صوفق ایچون دینداش لرینه اکشدتلی امرلری ویردکاری ؛ حتی بو

حرکت معصوملری اولدیرمک ، خانمانلری سوندیرمک ، معصور مملکتلری خراب ایتمک ، ارکان صلح و سعادت کوکندن دویرمک کبی فجیع عاقبتلره بیله مؤدی اولسه اباحه ایلدکاری بر صرهد جناب حق سمای رحمتدن شو آیات حکمتی ایندیریوردی : « وقل الحق من ربکم فن شاء فلیؤمن ومن شاء فلیکفر - لا اکراه فی الدین قد تبین الرشد من الغی - ادع الی سبیل ربک بالحکمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالی هی احسن ان ربک هو اعلم بمن ضل عن سبیله وهو اعلم بالمهتدین . » بو آیات کریمهك هپسی مسلمانلرك قلبنه ایکی متین اساس دیکدی که او اساسلر هر درلو خصوصت دینه یی ، هر درلو تعصب مذمومی کوکندن سوکوب آندی :

۱ . — مسلمانلر شو ایراد ایتدیکمز آیات جلیله دن آکلادیلرکه الله ذوالجلال علم سابق الهی سنده عالم بشریتك ، مبادیسی ، غایاتی مختلف ؛ مشربلری ، عقائدی متباین بر طاقم جمعیتلره انقسامی تقدیر یور مشدر . بناء علیه اصل بوقضای الهینك خلافته چالیشانلر عقاب خدایه استحقاق کسب ایتش اولورلر .

۲ . — مسلمانلر یوقاریده کی آیتلردن برده شونی اوکرندیلرکه خلقت دین الهیدن یوز چورمه لری ملکات عقلیه لرینك اختلاف قواسندن ایلری کلسددر ؛ بودینك انتشاری آنجق اونده کی اسرار عالییه احاطه ایده بیله جک ، اوندن مقصود اولان معنای کزینی آکلایه جق قابلیته یاراداش اولق مظهریتده بولنانلر آرهنده ممکن اوله جقدر . بناء علیه مسلمانلر حقیقت اسلامیه یی یولیه ، اصولیه نشره چالشمی کندولرینه بر وظیفه بیلرلرکه بواسطه خلق حکمتله ، موعظه حسنه ایله ، عاقبتی ایکی طرفدن بری ایچون وخیم اوله میه جق مناظره ایله حقیقه دعوتدن عبارتدر . اللرنده کی کتاب میندن استنباط ایتدکاری شو ایکی نظریه سایه سنده مسلمانلر کرک ادیانك ، کرک او ادیانله متدین اولانلرك آرهنده کی اختلافاتی ازله سبق ایدن قضاء الهی ایجاباتدن اوله رق تلقی ایتدکن بشقه بواختلافاته جناب حقك بشریت ایچون تقدیر ایتش اولدینی غایه کاله طوغری وصولی حاضر - لیان بر حکمت سماویه مندمج اولدیغنه مطمئنلرلر . دیگر طرفدن ابنای بشر آرهنده کی بوکی اختلافاتک مدنیتك ترقی سینه ، دوامنه ، کذلک انسانه موعود اولان سعادت حقیقیه وصول ایچون ضروری بولدیغنه دائر دور حاضر اجتماعیونی طرفندن سرد ایدیلن دلائل مسلمانلری بوعقیده لرنده بر قات دها تثبیت ایتدیلر .

مسلمانلق بزم اذهانمزه شو محکم دستورلری برلشدکن صکره شریعتزدن اعراض ایدنلره قارشى اولان معاملاتمزه اخلاق الهیه ایله تحاق ایتمه منی امر ایدیور . اویله یا ! جناب حق شریعتی طانییانلره قارشى طاقتلرینك فرقنده مجازات ترتینه قادر ایکن اویله یاپمورده بوحیات فانیه ده اولنره ده بشقه لری کبی معامله ده بولنیور ؛ حتی سعادت مادیه خصوصه نده چوق زمانلر آنلری دها ایلریده بولندیریور : « ومن برد حرث الدنیا نؤته منها . » اوت ، مسلمانلق بزه مخالف دینه بولنانلرك عقائدینه قارشى کشف برلاقیدلک پرده سی

آرقه طرفه تصادف ایدن قطعات ، جیبلاق قیالردن متشکل و تدریجاً یوکسه لن موازی صره طاغله احاطه ایدلشدن . طاغله آرملرینه تصادف ایدن طار وادیلرده ، قیش یاغمورلری بتدیکی زمانلر ، آنجق درین قویورلر قازمق صورته صویه دسترس اولنه بیلور .

حار وقابل انبات اقسامی پک محدود اولان بوقطعه ، قدیمدنبری حجاز نامیه یاد اولنوردی .

عربستان اسکیدنبری عربلره مسکون ایدی . لسان عرب ، فنیکه و عبرانی لسانلریله بر اصلدن متشعب یعنی السنه سامیه دندر .

بعثت نبویدن اقدم عربلر ، بو واسع چوللرده قبیله حالده یشارلردی . قبیله بربرلریله دائمی صورته محاربات و مجادلات خونریزه ایله وقت کچیرلردی . یالکیز یمن و حجاز طرفلرنده مسکون اولان قبائل ، بورلرده ، قابل اعمار کوردکلری محللرده ، شهرلر ، قصبه لر تأیس ایتشلردی . فقط قبائل اکثریسی ، چوللرده قوبون ، کچی وده وه سوریلریله برابر یشارلردی . سوریلرینه غذا تدارک ایده بیلیمک ایچون بر محله منبت برواحه بولندیغنی خبر آلیز آلمز چادرلرینی طوپلایه رق اورالره کیدرلر ایدی .

والحاصل قوم اکشهلری کچی عربستان اهلایسیده سیار برحاله امرار حیات ایدرلردی .

بدویلر ، احتیاج حیات ایچنده قیوراندقیری حالده بیله ، طبع قناعت پروریلرینه اصلاً خلل کتیرمزلردی . بر آز سوت ، بر مقدار خرما ایله پک ساده بر حیات قاتلانیرلردی . لباس اوله رق ، سوریلرینک یوکلرندن اعمال ایتدکلری مانتو وازارلره اکتفا ایدرلردی . آزیلر ، سوت ، خرما وداری کچی شیلره قناعت ایدرلردی ، زنکینلر ، سوری صاحبلری ، جنس آتلی ، سریع دوه لری کوزل وچویک کوله لرله مغرور ایدیلر .

یدویلرک کافه سی ، خارق العاده ذنبه لک درجه ده محارب ایدیلر . سلاحلری ، خفیف بر مزراق ، بر یای و یووارلاق کوچوک بر قالقان دن عبارت ایدی . یالکیز زنکینلر اسب سوار اوله رق حرب ایدرلردی . قبیله افرادندن بریسی حقنده روا کوریلن حقارت ، عموم قبیله یه شامل کی تلقی ایدلیدیکندن ، قبیله لر دائماً حال سفر بریده بولنورلر . یکدیگرلریله حرب وجدال ایله وقت کچیرلردی . جواردن زنکین بر قافله کچدیکنی خبر آلان قبیله ، یوللری کسر . قافله یی اورور و ماللری یغما ایدردی .

بدویلر یکرمنجی عصرده بیله ، اعتیادی بلا تعدیل محافظه و تطبیق ایتمکده درلر . قوافل حجاجه وقوعبولان هجوملر ، تا قبل الاسلام تطبیق ایدیلن اعتیادات متواتره سوقیله وقوعه کلیدیکی شبهه سزدر . یدنجی عصر میلادینک نصف اولی اثناسنده عربستان ، بر جهتدن هنوز سوریه یه مالک اولان شرقی روما ایمپراطورلنی ایله ، دیگر جهتدن بابل طرفلرینه طوغری فرات نهریله ییزانس حکومتی اراضیسندن آیرلش اولان ایران ایمپراطورلنی ایله محدود بولندیغنی کچی ، بحر

چکمکله ، اولنرله اولان معاملاتمزده ایسه رفق ایله ، مکارم اخلاق ایله طاورانه قله امر ایدیور : « لاینهاکم الله عن الذین لم یقاتلواکم فی الدین ولم یخرجواکم من دیارکم ان تبروهم وتقسطوا الیه ان الله یحب المقسطین » صکره اولنره اذا ایتمکی ؛ حیله ایتمکی قطعاً نهی ایدیور . « من آذی ذمياً فانا خصمه ومن کنت خصمه فقد خصمته یوم القیامة . » « من قذف ذمياً حدله یوم القیامة بسیاط من نار . — بر ذمی یه اذا ایده نک خصمی نم . بن ایسه خصمی اولدیغم آدمه یوم قیامته خصومت کوستیریم : بر ذمی یه بهتانه بولنان آدم قیامته اشدن قامچی بیه جکدر . »

بو بویله اولمدیغنی کچی بزم کر مکار دینمز ادیان سائرله احماسیله بزی حضور قانونده تمامیه مساوی طوتیور ؛ اولنرک حقوقی یاعمال ایتمکی اک شدید امرلره منع ایدیور . بو حالک ایسه هیچ بر ملتده نظیری کورلمه مشدر . بکا بر ملت کوستریکزه اقبالک ، عظمتک منتهاسنه وارمش ، ایتدیکنه ایتدیکنی یایمغه قادر بولمش اولسون ده افرادندن برینی کندی دین رسمیسندن خارج بر آدمی اولدیردیکندن طولانی جزاء قتل ایده جک درجه ده عدالته رعایتکار اولسون ؟

تاریخ اسلامده یازیلیدرکه : یهودینک بری حضرت عمره کله رک علیدن شکایت ایتمش . علی ایسه معلومدرکه پیغمبرک هم عمجه سی اوغلی هم دامادیدر .

عمر علی یه « قالق یا ابالحسن خصمنک یانه اوطور » دیمش عن امره امثال ایتمش ، لیکن سیاستمنده بر اثر انفعال کورلمش . دعوا فصل اولندقدن صکره عمر علی یه « یوقسه خصمنک یانه اوطور مق سکا آغیرمی کلدی ؟ » دییه صورمش . بونک اوزرینه علی « خایر ، آنجق مساواته رعایت ایتیه رک بکایا ابالحسن دییه خطاب ایتدیکنک ایچون جانم صیقیدی » دیمش . [عربلرده کنیه ایله خطاب ایتمک تعظیمه دلالت ایدر] .

محمد عاکف

اسلامده فن و فلسفه

قبل الاسلام عربستانه و عربلر . — عربستان ، اسلامیتک حجه لکاه اولینی اولان بوقطعه غبرا ، تقریباً فرانسه نک اوج مثلی قدر بر وسعتی حازدر . فقط ، اکثر اقسامنه یاغمورلر پک نادر اوله رق دوشدیکندن فیاف بی پایانی قوه انباتیه دن محروم کیدر .

سلاسل جبال ایله آیرلش اولان واسع قوم دریالرینک اوتلنده بریسنده بحر محیط اطهلری کچی لطیف واحلر موجوددر .

دکزه یایلارک آره سنده بولنان اقسامدن ماعدا جهتلر ، هان غیر قابل اسکاندر .

بحر احمر بویجه امتداد ایدن سواحل ، قرمزی غره و پورفیر قیالردن متشکل طاغله محاطدر . جبال مذ کوره ، یالچین قیالر ، دیک اوچوروملره دکز قیسنه قدر امتداد ایدر .